

Arş. Gör. İbrahim Halil Özkirişçi
Gaziantep Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü
halilozkirisci@gmail.com

HAREKETLİ GRAFİK TASARIMI EĞİTİMİNDE MÜFREDAT İNCELEMELERİ

Öz

Kavramlarla imgeler arasındaki mutualist ve çok yönlü ilişki birçok sanat disiplininde olduğu gibi grafik tasarımı için de hayati öneme sahip bir konudur. Kavramları kendine has görsel bir dile taşıyan grafik tasarım dili, bireyin kültürel örüntüsündeki değişikliklerle beraber kendi tanımını da sürekli yenilemektedir. Yoğun sayısal verilerin üretilmesi, kontrolü ve yorumlanması ile inşa edilmiş günümüz dijital evreninde ise imge tasarımı, iletişim kurma biçimindeki değişimin ötesinde kendi mayasının harcını baştan karmıştır. Oluşan bu yeni dilin gramatik yapısı, temel sentaksı büyük oranda aynı kalmakla beraber, ilave kelime bilgisi gerektirmektedir. Bu güncel dizilimin grafik tasarım penceresinden çıktısı ise hareketli grafik tasarımıdır. Bu üretim biçimi, değişen tasarım yüzeyi teknolojileri ile amaca uygun eğitim programları ve nitelikli eğitmen ihtiyacını da beraberinde getirir. Çalışma, bu alanda eğitim veren üniversitelerin grafik tasarım ya da görsel iletişim tasarımı bölümlerindeki müfredatları kapsamaktadır. İncelenen müfredatların içindeki hareketli grafik tasarımı eğitiminin ağırlığı, nicel anlamda saptanıp yorumlanmıştır. Elde edilen veriler, hareketli grafik tasarım için gereken asgari ders saati ve içeriği bağlamında karşılaştırılmıştır. Bulgular, ilgili üniversitelerin, eğitim müfredatlarında hareketli grafik tasarımı eğitimlerinin, güncel tasarım problemlerine nitelikli çözümler getirebilecek seviyeden uzak olduğu yönündedir.

Anahtar kelimeler: Grafik Tasarım, Hareketli Grafikler, Müfredat.

CURRICULUM REVIEWS IN MOTION GRAPHICS DESIGN EDUCATION

Abstract

The mutualistic and multifaceted relationship between concepts and images is a vital issue for graphic design as in many art disciplines. The graphic design language, which carries the concepts into a unique visual language, constantly renews its definition along with the changes in the cultural pattern of the individual. In today's digital universe, which is built with the production, control and interpretation of intense digital data, image design has mixed its own yeast beyond the change in the way of communication. The grammatical structure of this new language, its basic syntax remains largely the same, but requires additional vocabulary. The output of this current lineup from the graphic design window is motion graphic design. This production style brings with it the need for appropriate training programs and qualified trainers with the changing design surface technologies. The study covers the curricula of graphic design or visual communication design departments of universities providing education in this field. The weight of motion graphic design education in the examined curricula was determined and interpreted in a quantitative sense. The data obtained were compared in terms of the minimum course hours and content required for animated graphic design. Findings indicate that motion graphic design trainings in the education curricula of relevant universities are far from the level that can bring qualified solutions to current design problems.

Keywords: Graphic Design, Motion Graphics, Curriculum.

1. GİRİŞ

Duyularımız arasında görsel algımızın veri transferi bağlamında en yoğun işlem hacmine sahip düzlem olduğu kabul edilmektedir. İmge ve gösterge temelli bu alışveriş, beraberinde imgenin bir bağlam içinde tasarlanması gerekliliğini de birçok üretim biçimi için ortak koşul haline getirmiştir. Görsel iletişimin tasarlanması, iletilmek istenen mesajın iletim gücünü artıracak yardımcı etmenlerle desteklenerek çeşitli teknik aşamalardan geçmesine dayanmaktadır. Grafik tasarım, imgesel ifade gücünün beraberinde güncel teknolojinin de üretimle birleştirilmesini talep eden bir disiplindir. 20. yüzyılın kültürel, politik, ekonomik ve sosyolojik anlamda birçok radikal değişime sahne olduğu söylenebilir. Kitle iletişim araçlarının gelişmesi, iletişim yüzeylerini sayısal ortamlara taşımıştır. Bilgisayar teknolojilerinin görüntü işleme tekniklerini kolaylaştırması, hem grafik tasarıma olan ihtiyacı artırmış hem de tasarımın mayasını değiştirmiştir. Bu değişim, tüm sanatsal üretim biçimlerine olduğu gibi grafik tasarımın ifade şeklinde de çeşitliliğe yol açmıştır.

Erken dönem örneklerini 20. yüzyılın ilk çeyreğinde, Marchel Duchamp ve Lotte Reinger gibi deneysel sanatçıların filmlerinde gördüğümüz hareketli imge tasarımı, içinde olduğumuz dijital çağla beraber hayatımızın neredeyse her noktasında kendini göstermektedir. Sıradışı sanatçılar tarafından üretilen ve deneysel kabul edilen ilk örnekler ve hareketli grafik tasarımı, günümüzde ilgili okullarda eğitiminin alındığı bir uzmanlık alanına dönüşmüştür. Ortaya çıkan yetkin personel ihtiyacını karşılamak üzere eğitim kurumları da kendi imkanları dahilinde eğitim programları geliştirmişlerdir. Kendini sürekli yenileyen teknoloji neredeyse hergün farklı bir ifade biçimini kullanıcılara sunmaktadır. Bu bağlamda hareketli grafikler eğitiminde kullanılan müfredatların da gelişen teknolojiye ayak uyduran, nitelikli üretim ihtiyaçlarını karşılayabilen, yetkin tasarımcılar yetiştirmeye olanak sağlaması gerekmektedir.

2. HAREKETLİ GRAFİKLERİN GELİŞİMİ

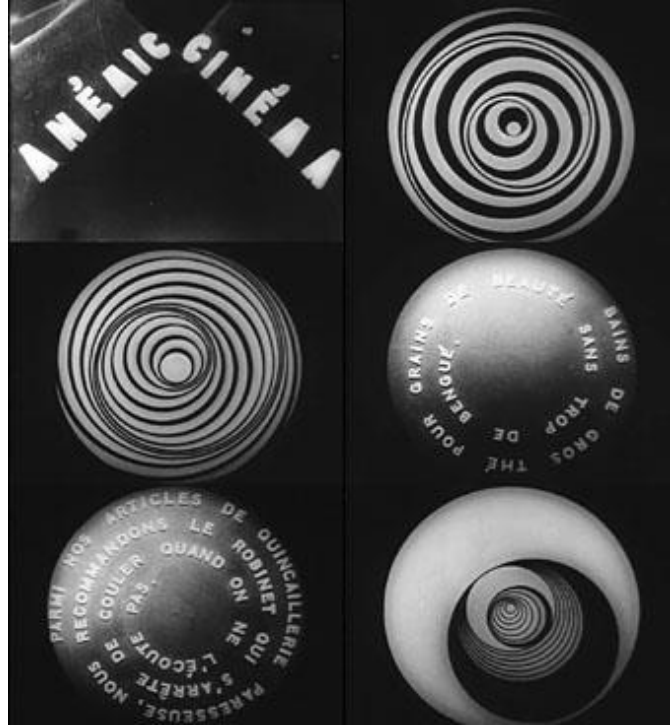
Göstergelerin ancak kendinden önceki ve sonraki halleriyle arasında kurulan bağlantı ile anlam kazanacağını ifade eden, göstergebilime önemli katkılar sağlayan filozof Charles Sanders Peirce, imge ile anlam arasındaki ilişkide, hareketin ve durumsallığın ne denli önemli olduğunu altını çizmiştir (Colebrook, 2013: 104).

Hareketli grafiklerin gelişimini 20. yüzyılın başlarında yaşanan zihinsel değişimin tetiklediği sanat akımlarının etkisi ile ilişkilendirmek mümkündür. Dada, Gerçeküstücülük, De Stijl ve Süprematizm gibi akımlar, grafik tasarımın ifade biçimini de etkilemişlerdir (Meggs ve Purvis, 2016: 196). Hareket ile imgeyi birleştirme eğilimi, deneysel çalışmalar yapan dönem sanatçıları için hareketli grafiklerin ilk örnekleri sayılabilecek üretimler ortaya koymalarını sağlamıştır. 1923 yılı, İsveçli sanatçı Viking Eggeling imzalı *Symphonie Diagonale* (Görsel 1) adlı çalışmayla ilk deneysel hareketli grafik örneklerinden biri olarak kabul edilen eseri yayınlandığı tarih olarak kayıtlara geçmiştir. Kare animasyon tekniği ile oluşturulan filmin müzik ile görsel arasında, uyumlu bir akış sağlama kaygısında olduğu izlenmektedir (Krasner, 2013: 7).

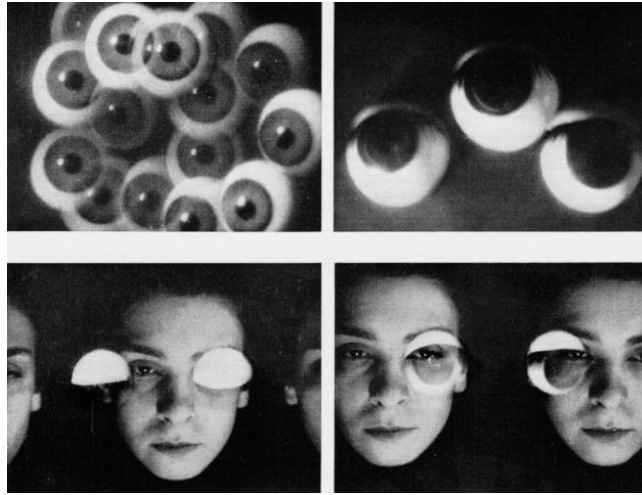

Görsel 1. Viking Eggeling, *Symphonie Diagonale*, (1923)

Viking Eggeling'in yapıtının dönem sanatçıları için ilham kaynağı olduğu söylenebilir. Hareket ile tipografinin beraber kullanımının ne denli etkili olabileceğinin bir örneği olan Marcel Duchamp imzalı *Anemic Cinema* (1926) ve gerçek hayattan videolarla geometrik şekilleri beraber kullanan Hans Richter'in *Filmstudie* isimli çalışması 1920'lerde kendini gösteren diğer isimler arasındadır.

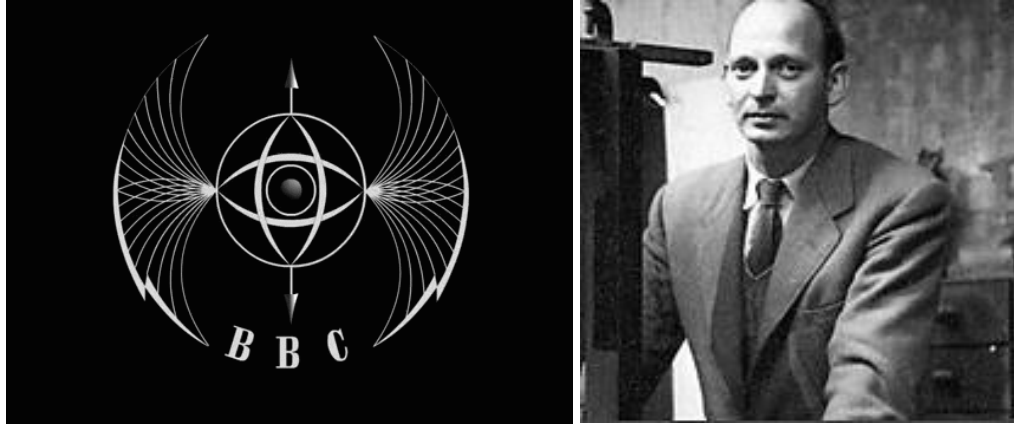

Görsel 2. Marcel Duchamp, *Anemic Cinema*, 1926

Görsel 3. Hans Richter, *Filmstudie*, 1928

20. yüzyılın ikinci çeyreği ise hareketli grafiklerin televizyon yayıncılığında kullanılması anlamında önemlidir. Abram Games 1953 yılında BBC televizyonu için tasarladığı logoyu tahta, metal ve piyano telleri ile oluşturduğu bir düzenek sayesinde hareketli bir hale getirmiştir. İçten dışa seyreden bir hareket akışının olduğu çalışma, ilk hareketli logo örneği olarak kabul edilmektedir (Krasner, 2008; Atiker, 2009).

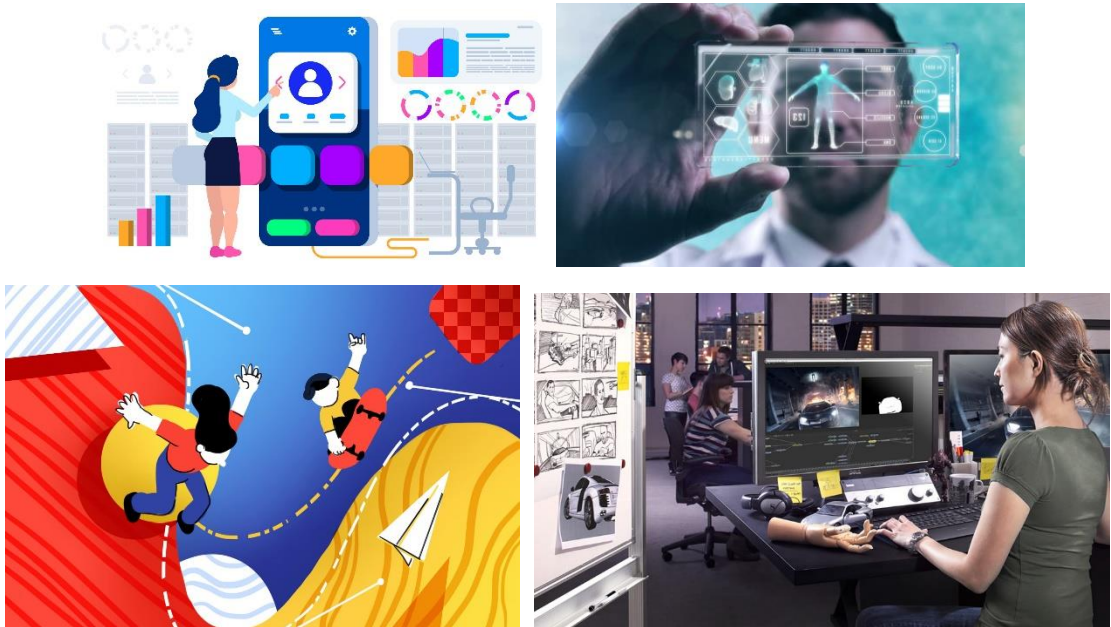
Görsel 4. BBC İçin Tasarlanan Loge ve Tasarımcısı Abram Games, 1953

Hareketli grafiklerin yükselişini, 1950’lerde sinema sektörü ile beraber izlemek mümkündür. Alternatif kayıt ve kurgu teknikleri ile artan bir ivme gösteren sinema, daha çok izleyiciye ulaşma fırsatı bulmuştur. Bu nicel sıçrama, yapım şirketlerini, gösterime girecek filmlerin duyurulması noktasında da farklı arayışlara götürmüştür. İzlenecek filmin hikayesi ve dokusuna uygun bir girizgah olarak izleyiciye sunulan jenerik tasarımı, hareketli grafiklerin kullanımı için son derece uygun bir zemin haline gelmiştir. Otto Preminger imzalı *The Man With The Golden Arm* (1955) filmi için Saul Bass tarafından tasarlanan jenerik, alan için öncül örneklerden biri olduğu söylenebilir. 20. Yüzyılında yaşanan dijital devrim, daha önce görülmemiş bir imge ve form yaratma imkanını tasarımcıların önüne sermiştir (Meggs, 2016: 469). Bu imkanlar, Greenberg kardeşler için hareketli grafik tasarımı konusunda birçok ilke imza atma şansı vermiştir. Aralarında *Flash Gordon*, *Flying*, *Family Business*, *Superman* gibi filmlerin bulunduğu 14 filmlik bir serinin jenerik tasarımlarını gerçekleştiren Robert Greenberg ve Richard Alan Greenberg, ilk hareketli grafik stüdyosunu kurmuşlardır. Dönem için yeni sayılabilecek yazılımlarla tasarladıkları 3 boyutlu tipografileri jeneriklerine taşımaları da alan için yaptıkları diğer önemli bir katkı olarak kabul edilir (Krasner, 2013: 22).

Görsel 5. Greenberg Tasarım Stüdyosu, Jenerik Tasarım Örnekleri.

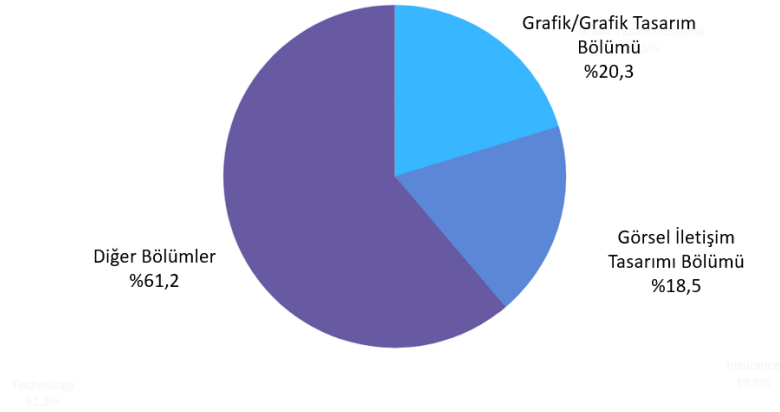
21. yüzyılla başlayan, dünyayı imgede ele geçirme hareketi, (Sayın, 2015: 50), dijital devrimle birleşerek halihazırda kollektif, melezleşmiş, etkileşimli bir dil olan grafik tasarım ifade biçimini (Burnett, 2012: 71), daha fazla alana yayılmasına yol açmıştır. Günümüzde akıllı telefon uygulamaları için tasarlanan arayüzlerden medikal görselleştirmelere, animasyonlardan billboardlara neredeyse her mecrada hareketli grafiklerin kullanımını görmek mümkündür.

Görsel 6. Hareketli Grafiklerin Kullanım Alanları.

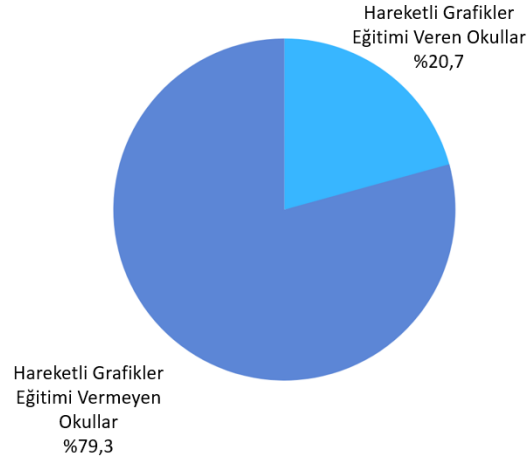
3. TÜRKİYE’DE HAREKETLİ GRAFİKLER EĞİTİMİ

Ülkemizde hareketli grafikler eğitiminin grafik/grafik tasarım, görsel iletişim tasarımı ve çok küçük bir yüzdeyle de animasyon bölümlerinde verildiği bilinmektedir. 2021 yılı verilerine bakıldığında (yazım ve yayımlarla sürecinde değişiklik göstermekle birlikte) Türkiye’de vakıf ve devlet kurumları beraber olmak üzere toplam 205 adet üniversite bulunmaktadır (<https://www.yok.gov.tr/universiteler/universitelerimiz>). Bu üniversiteler arasında 68 adet grafik tasarımı, 62 adet görsel iletişim tasarımı bölümü olduğu saptanmıştır. İlgili bölümlerin toplam üniversiteler içindeki oransal dağılımı %38,8 olarak hesaplanmıştır (Görsel 7).

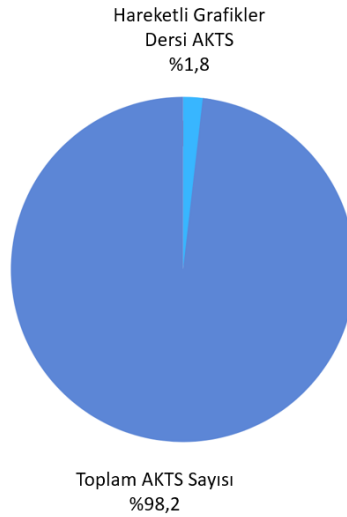
Görsel 7. Toplam Üniversite Sayısı İçinde Grafik Tasarım ve Görsel İletişim Tasarımı Programlarının Oranı.

Hareketli grafikler eğitiminin verilebileceği toplam 130 üniversite arasında, bu eğitimi veren kurumların sayısı ise 34 ile sınırlıdır. Grafik tasarım veya görsel iletişim tasarımı bölümlerinden birine yerleştirilen bir öğrencinin hareketli grafik eğitimi alma ihtimali, %20,7 olarak hesaplanmıştır (Görsel 8).

Görsel 8. Grafik Tasarım ve Görsel İletişim Tasarımı Programına Sahip Fakülteler İçinde Hareketli Grafik Eğitimi Veren Okulların Oranı.

Eğitim veren 34 bölümün hareketli grafikler dersi için tanımladıkları ders yükünün karşılığı, ortalama 4,47 AKTS'dir. Lisans programını tamamlamak için alınması gereken 240 AKTS içinden hareketli grafikler dersi için belirlenen AKTS'nin toplamın %1,8'ini oluşturduğu görülmüştür (Görsel 9).

Görsel 9. Mezuniyet İçin Alınması Gereken AKTS Sayısı İçinde Hareketli Grafikler Dersinin Oranı.

34 bölümün ders müfredatları incelendiğinde, içeriğin $\pm$ 14 haftalık bir sürede ve 6. veya 7. yarı yılda verilmesinin planlandığı görülmüştür. Dersler bir dönemle sınırlandırılmış (Yalnızca, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat Tasarım Fakültesi Grafik Tasarım

Bölümü’nde 2 dönem, devam dersi şeklinde verilmektedir) ve dersi alabilmek için ön/yan koşul belirtilmemiştir (Yalnızca, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Bölümü’nde, Sanat Felsefesi I isimli ders ön koşul olarak gösterilmiştir).

Ders akışları incelendiğinde genel hatlarıyla dersin tanıtılması, örneklerin incelenmesi, ilgili yazılımların anlatılması, projenin verilmesi, revizeler ve dersin sonlandırılması şeklindedir. Kullanılması hedeflenen yazılımlar, Adobe After Effects, Adobe Photoshop, Adobe Premiere, Autodesk Maya olarak belirtilmiştir.

Hareketli grafikler dersi için amaçlar bölümlere göre değişiklik göstermekle beraber araştırmanın konusu doğrultusunda seçilen birkaç örnek şöyledir;

“...Dersin amacı, canlı-hareketli filmler ve animasyonlar için gerekli olan yetileri öğrencilere kazandırmak, ilgili kavramları öğretmektir.” (<https://vcd.yasar.edu.tr/>).

“...Bu ders bilgisayar ortamında 2 boyutlu yapıya sahip animasyon tekniklerinin öğretilmesini hedefler.” (<https://www.ozyegin.edu.tr/tr/iletisim-ve-tasarimi>).

“...Ders kapsamında öğrencilere 3 boyutlu ortamlarda yaratılmış hareketli görüntü yapımı öğretilmektedir.” (<https://iletisimfakultesi.yeditepe.edu.tr/tr/gorsel-iletisim-tasarimi-bolumu>).

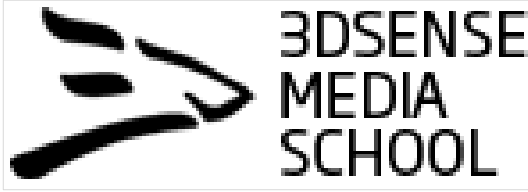
“...Bu derste Hareketli reklam uygulamaları yöntemleri pekiştirilmekte, banner(reklam bandı) hazırlama çalışmaları yapılmaktadır.” (<https://obs.sdu.edu.tr/>).

4. YURTDIŞI ÖRNEKLERİ

Hareketli grafikler ve animasyon konusunda, küresel bir paylaşım platformu olan ve bu konularda eğitim danışmanlığı veren *The Rookies* adlı şirket, 2020 yılında yaptığı araştırmada, hareketli grafikler eğitimi veren üniversiteleri sıralamıştır. Sıralamayı mezun öğrencilerin ürettikleri işlerle katıldıkları festival, yarışma, uluslararası mecralarda yayınlanma gibi kriterlerle değerlendiren şirket, ilk beş sıradaki okulu şöyle oluşturmuştur; The Savannah College of Art and Design (Amerika Birleşik Devletleri-Georgia), Ringling College Of Art And Design (Amerika Birleşik Devletleri-Florida), 3dsense Media School (Singapur), Nanyang Polytechnic (Singapur), The One Academy of Communication Design (Malezya), (<https://www.therookies.co/>).

Ringling College
of Art + Design

THE ONE ACADEMY
ESTABLISHED 1991

Görsel 10.Yurtdışında Hareketli Grafikler Eğitimi Veren Bazı Okullar.

Mezun öğrencileri, *Motion Graphics Designer* (Hareketli Grafikler Tasarımcısı), *Motion Designer* (Hareket Tasarımcısı) tanımı ile BA (Bachelor of Art) ve BFA (Bachelor of Fine Arts) seviyesinde diplomalandıran kurumların eğitim süreleri 1, 3 ve 4 yıl arasında değişmektedir. Müfredatlar incelendiğinde illüstrasyon, görsel hikayeleme, animasyon, görsel efekt, ışık, ses ve render gibi hareketli grafik tasarımını oluşturan her bir bileşen için ayrı bir dersin tanımlandığı görülmektedir. Hareketli grafik tasarımının temel atölye dersi olarak verildiği içeriklerde, uzmanlık alanlarında göre, birbirinin öncülü ve ardılı birçok dersin bulunduğu eğitim süreci, mezuniyet projesi ile sonlandırılmaktadır.

Motion Design BFA 2020-21							
Year 1 Fall	Year 1 Spring	Year 2 Fall	Year 2 Spring	Year 3 Fall	Year 3 Spring	Year 4 Fall	Year 4 Spring
DSNA 110 Drawing I	DSNA 120 Drawing II (Figure)	MOES 210 Concept Development I	MOES 220 Concept Development II	Motion Design 3rd Year Elective	Motion Design 3rd Year Elective	MOES 410 Senior Project Production Studio or MOES 489 Internship	MOES 420 Senior Project Experimental
DSNA 114 4D Design	MOES 120 Animation Techniques	MOES 211 Animation I	MOES 221 Animation II	MOES 311 Animation III	MOES 321 Animation IV	Motion Design 4th Year Elective or MOES 489 Internship	Motion Design 4th Year Elective
DSNA 112 Drawing & 2D Design I	DSNA 122 Drawing & 2D Design II	MOES 212 Design I	MOES 222 Design II	MOES 312 Design III	MOES 322 Design IV	Liberal Arts	General Education Elective
LBA 111 Contemporary Design Culture	ARTH 111 Development of Art & Ideas	ARTH 127 History of Motion Design	LMST 280 Literature & Media Studies	Liberal Arts	Upper Level Art History	Upper Level Art History	General Education Elective
WRIT 101 Writing Studio	WRIT 120 Professional Writing	Open Elective	Liberal Arts	Open Elective or WRIT 301 Internship	Open Elective	Liberal Arts	Open Elective
Program Contribution		General Education		Electives		120 Credits	
Color Key		First Year 18 hours 12.5%		Major Courses 51 hours 42.5%		General Education 6 hours 5%	
				Liberal Arts 24 hours 20%		Art & Design History 12 hours 10%	
						Open Electives 12 hours 10%	

Year 2		COURSE STRUCTURE	
Semester 1 Core Modules		COURSE MODULES	CONTEXTUAL COURSES
3D for Motion Graphics - Art Direction & Design - Collaborative Design - Digital Advertising Concept 1 - Interdisciplinary Practices 2 - Motion Graphics 1 - General Studies Modules - Studio Project 3		- Design Fundamentals - Drawing - Visual Communication - Advanced Drawing - Typography Design - Principles & Practices for Digital Media - Programming Methodology - Perspective Studies - Design Methodology - Basic Photography - Digital Storytelling & Animation - Interactive Design - Photography & Video Production - Web & Mobile Design - Motion Graphic Design 3D Design - Digital Fabrication - Integrated Media & Communication - Creative Technologies - Final Project - Digital Portfolio - Industry Training & Practices	- Language & Communication Skills - History of Art & Design - Survey of S.E.A. Art & Culture - Business & Marketing
Semester 2 Core Modules		SOFTWARE	
- Communication and Personal Branding - Digital Advertising Concept 2 - Interdisciplinary Practices 3 - Motion Graphics 2 - Professional Production Practices - Visual Effects and Cinematography - General Studies Modules - Studio Project 4		- Adobe Photoshop - Adobe XD - Adobe Audition - Processing - Maxon Cinema 4D - Autodesk 3ds Max - Adobe Illustrator - Adobe After Effects - Adobe Premiere - Arduino IDE - Digital Fabrication Tools - Unity 3D	

Görsel

11. Hareketli Grafikler Ders Programlarından Örnekler

5. SONUÇ

Araştırmada, ülkemizde hareketli grafikler eğitimi veren kurumlar ve yurtdışındaki ilk beş sırayı alan okulların ders için tanımladıkları müfredatlar ve ders içerikleri incelenmiştir. İyileştirilmesi veya değiştirilmesi gereken bazı noktalar saptanmıştır. Dersin zorunlu yada seçmeli herhangi bir ders olarak tanımlanmasının getirdiği zaman kısıtı, eğitmeni, dersi hızlı yürütmeye zorlayarak nitelikten uzaklaştırmaktadır. Ayrıca bu kısıt, dersi, hareketli imge tasarlamının aksine tasarımı hareketlendirmeye çalışmak gibi teorik anlamda da niteliği düşüren bir seviyeye götürmektedir. Kullanılan yazılı kaynakların yazılım odaklı olması, dersi, hareket tasarımı düşüncesinden uzaklaştırıp yazılım eğitimi etkinliğine götürmektedir. Bu durum, tasarım, hareket ve imge arasında bütünlüğün kurulamamasına sebep olarak üretimi bağlamından uzaklaştırmaktadır. Hareketli grafikler dersi için öncül veya ardıl sayılabilecek derslerin tanımlanmaması öğrencinin bu disiplini kavramakta

zorlanmasına sebep olmaktadır. Alan için üretilmiş özel yazılımların yerine daha geleneksel tercihlerin yapılması, verilen eğitimi çağdaş seviyeden uzaklaştırmaktadır.

Ülkemizin, küresel ölçekte üretim yapabilecek hareketli grafik tasarımcılar yetiştirilebilmesi için bu disiplinin ders ölçeğinden çıkarılıp anasanat dalı seviyesine getirilmesinin, koşulsuz bir başlangıç noktası olduğu açıktır. Bu adımın öncülü olarak temel tasarım eğitimi tamamlayan ve alana yönelmek isteyen öğrenciler için hareketli grafik dersinin atölye dersi olarak tanımlanması düşünülebilir. Alanında, ilgili öğrencilere nitelikli bir eğitimin verilememesi yine alan için öğrenci yetiştirecek eğitmen kadrosunun da oluşmamasına yol açarak kısır bir döngüye girilmesine sebep olmaktadır. Hareketli grafiklerin hergeçen gün genişleyen kullanım alanı ve talep ettiği nitelikli tasarımcı ihtiyacı düşünüldüğünde, alanda eğitmen ve tasarımcı yetiştirmenin çağdaş tasarım eğitimi verme kaygısında olan her kurum için yüksek önem taşıdığı görülmektedir.

Kaynakça

- Colebrook, C. (2013). Gilles Deleuze, çev. C. Soydemir, Ankara: Doğubatı
- Burnett, R. (2012) İmgeler Nasıl Düşünür, (Güçsal Pular, Çev.). Metis, İstanbul.
- Meggs, P. B. & Purvis, A. W. (2016). Meggs' history of graphic design. John Wiley & Sons.
- Krasner, J. (2013). Motion Graphic Design: Applied Historyand Aesthetics. Taylor & Francis.
- Sayın, Z. (2015). İmgenin Pornografisi. İstanbul: Metis. S. 10.
- Atiker, B. (2009) *Hareketli Grafiklerin Evrimi ve Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi İçin Bir Uygulama Örneği* (Yayımlanmış Sanatta Yeterlik Tezi), <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>, veri tabanından erişildi, Erişim tarihi: 16.03.2021.

İnernet Kaynakları

- <https://www.anadolu.edu.tr/akademik/fakulteler/ders/168462/hareketli-grafik-tasarim/ders-tanitimi>, Erişim tarihi: 16.07.2021
- https://debis.deu.edu.tr/ders-katalog/2015-2016/tr/tr_1113_1113_2271.html, Erişim tarihi: 16.07.2021
- https://debis.deu.edu.tr/ders-katalog/2021-2022/tr/tr_9658_9658_213.html, Erişim tarihi: 16.07.2021
- http://www.sab.yildiz.edu.tr/grafik_tasarimi/135/Dersler, Erişim tarihi: 16.07.2021
- <https://obs.isparta.edu.tr/Public/EctsCourseDetails.aspx?DersNo=381400157181303001&BolumNo=0&BirimNo=30&DersBolumKod=GRT-3157>, Erişim tarihi: 16.07.2021
- <https://akts.adu.edu.tr/programme-detail/3/4519/lecture/20856/>, Erişim tarihi: 16.07.2021
- <https://stf.mehmetakif.edu.tr/akademik/493/icerik/343/dersler>, Erişim tarihi: 16.07.2021
- <https://ubys.comu.edu.tr/AIS/OutcomeBasedLearning/Home/Index?id=6579&culture=tr-TR#>, Erişim tarihi: 16.07.2021
- <https://www.mku.edu.tr/files/12adac04-6088-43d1-9ff3-8526cc370fe1.pdf>, Erişim tarihi: 16.07.2021
- <https://www.msgsu.edu.tr/faculties/guzel-sanatlar-fakultesi/grafik-tasarim-bolumu>, Erişim tarihi: 16.07.2021
- <https://grafik.yalova.edu.tr/Uploads/grafik/files/2019-2020%20Grafik%20Tasar%4b1m%4b1%20Bo%cc%88lu%cc%88mu%cc%88%20I%cc>

[%87ngilizce%20Ders%20Panlar%c4%b1%20Tu%cc%88rk%cc%a7e.pdf](#), Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://ebs.sakarya.edu.tr/Ders/Detay/563672>, Erişim tarihi: 16.07.2021

[http://bbs.karatekin.edu.tr/\(S\(iz2djjv3u4ihytikpysua1na\)\)/dersDetay.aspx?drsK=04028850](http://bbs.karatekin.edu.tr/(S(iz2djjv3u4ihytikpysua1na))/dersDetay.aspx?drsK=04028850), Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://www.msgsu.edu.tr/faculties/guzel-sanatlar-fakultesi/grafik-tasarim-bolumu>, Erişim tarihi: 16.07.2021

https://bologna.selcuk.edu.tr/tr/Dersler/guzel_sanatlar-grafik-grafik-lisans, Erişim tarihi: 16.07.2021

https://vs.ieu.edu.tr/graphic_design/tr/syllabus/type/read/id/MGT+207, Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://www.isikun.edu.tr/bologna-sureci/meslek-yuksekokullari/grafik-tasarim-programi>, Erişim tarihi: 16.07.2021

https://www.isikun.edu.tr/i/content/771_1_2020_2021_Ders_Icerikleri_TR_11_10_20.pdf, Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://myo.istinye.edu.tr/tr/programlar/bilgisayar-destekli-tasarim-ve-animasyon/ders-icerikleri>, Erişim tarihi: 16.07.2021

<http://gra.bilkent.edu.tr/>, Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://www.tedu.edu.tr/tr/course-descriptions/vcode>, Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://www.etu.edu.tr/tr/bolum/gorsel-iletisim-tasarimi/ders-mufredati>, Erişim tarihi: 16.07.2021

https://ebs.aydin.edu.tr/index.iau?Page=DersTanitimFormu2&Action=DersTanitimFormuView&bolum_kodu=47&DersID=63075&innerPage=tumu&ln=tr, Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://www.ayvansaray.edu.tr/tr-TR/bolum-dersleri/27948>, Erişim tarihi: 16.07.2021

https://akts.beykoz.edu.tr/bilgipaketi/eobsakts/ogrenimprogrami/program_kodu/0202001/menu_id/p_28/tip/L/ln/tr?submenuheader=2, Erişim tarihi: 16.07.2021

https://ects.bilgi.edu.tr/Course/Detail?catalog_courseId=13644613, Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://www.medipol.edu.tr/akademik/fakulteler/guzel-sanatlar-fakultesi/bolumler/gorsel-iletisim-tasarimi/program-bilgileri/ders-detayi?DersBolumID=348338#DersTanimi>, Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://www.maltepe.edu.tr/iletisim/tr/ders-tanimlari-1>, Erişim tarihi: 16.07.2021

https://sis.ozyegin.edu.tr/OZU_GWT/doc/8430007613851211&webdata=42D8EC24B52B11875C2D9FC02B99CC70BD5F930F7E1079B3B196F71965F30657119E3DA480FE3E040C3493CF542F5632, Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://cod.ozyegin.edu.tr/ders-plani/>, Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://iletisimfakultesi.yeditepe.edu.tr/tr/gorsel-iletisim-tasarimi-bolumu/2321>, Erişim tarihi: 16.07.2021

https://akademikpaket.iku.edu.tr/TR/ects_bolum.php?m=1&p=124&f=5&r=0&ders_id=6508&ects=ders_detay&yariyil=3 , Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://cdn.uskudar.edu.tr/uploads/files/2019/01/30/gi-t-mu-fredat-260918.pdf>, Erişim tarihi: 16.07.2021

<https://com.alanyahep.edu.tr/tr/ders-icerikleri>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://guzelsanatlar.neu.edu.tr/akademik/akademik-programlar/grafik-tasarim-bolumu/dersler/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.yok.gov.tr/universiteler/universitelerimiz>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.therookies.co/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.scad.edu/academics/programs/motion-media-design>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.ringling.edu/motion-design/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.3dsense.net/index.php/programs/motion-graphic-design>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.nyp.edu.sg/schools/sdm/full-time-courses/motion-graphics-design.html>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.toa.edu.my/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://discover.therookies.co/schools/best-3d-motion-graphics-schools-in-the-world/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel Kaynaklar

Görsel 1. <http://anthologyfilmarchives.org/collections/reference-library/stills/1220>, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel 2. <http://www.johncoulthart.com/feuilleton/2012/04/26/anemic-cinema/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel 3. https://66.media.tumblr.com/tumblr_m19pnyIo4v1qfg94wo1_1280.jpg, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel 4. <https://www.bbc.com/historyofthebbc/research/bbc-idents/television-symbol>, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel 5. <https://www.artofthetitle.com/designer/richard-greenberg/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel 6. <https://www.artstation.com/artwork/EVgezN>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.shutterstock.com/it/video/clip-12430439-caucasian-european-american-scientist-male-medical-motion>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://cleverclipstudios.com/en-ch/blog/what-is-motion-design-graphic-design-explained/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.rocketstock.com/blog/motion-graphics-software-you-should-know/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel 7. <https://www.canva.com/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel 8. <https://www.canva.com/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel 9. <https://www.canva.com/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel 10. <https://www.scad.edu/academics/programs/motion-media-design>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.ringling.edu/motion-design/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.3dsense.net/index.php/programs/motion-graphic-design>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.nyp.edu.sg/schools/sdm/full-time-courses/motion-graphics-design.html>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.toa.edu.my/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

Görsel 11. <https://www.scad.edu/academics/programs/motion-media-design>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.ringling.edu/motion-design/>, Erişim tarihi: 26.08.2021

<https://www.3dsense.net/index.php/programs/motion-graphic-design>, Erişim tarihi: 26.08.2021